

RI CARTA RI XUTZ'IBAJ RI SAN PABLO CHQUE RI COJONELAB AJ FILIPOS

Ri apóstol Pablo c'o pa che', cuchap u tz'ibaxic bi jun
carta chque ri kachalal cojonelab aj Filipos

1 In wa', ri Pablo, wachi'l ri Timoteo, uj patänil tak re ri Jesucristo. Cäkatz'ibaj bi wa' we wuj ri' chque conojoel ri kachalal ri e rech ri Dios ri e c'o pa ri tinimit Filipos, ri xa e jun ruc' ri Cristo Jesús. Cäkatz'ibaj bi wa' we wuj ri' chiwe ix iwonojoel junam cuc' ri c'amal tak i be, ri obispos^a xukuje' ri diáconos.^b Are ta ba' ri Dios ka Tat xukuje' ri Kajaw Jesucristo cutok'obisaj i wäch, cubano chi cuxlan ri iwanima'.

Ri apóstol Pablo cuban orar pa qui wi' ri cojonelab

3 Amak'el aretak quixna'taj chwe, quinya maltioxinic che ri Dios. 4 Aretak quinban orar, amak'el quinbochi'j ri Dios pi wi' ix nimalaj iwonojoel ruc' quicotemal. 5 Je ri' quinbano rumal chi ri ix, ix chacuninak wuc' chutzijoxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio tzpa ri k'lij ri xinchap u banic wa' c'ä xopan na we cämic ri'. 6 Kas wetam in chi ri Dios ri xuchap u banic we kas utzil ri' pa ri iwanima' cutakej na u banic wa' c'ä copan na ri k'lij ri cätzelej lok ri Kajaw Jesucristo. 7 Ya'talic chi je wa' ri nu chomanic chiwij rumal chi sibalaj ix lok' chnuwäch in, xukuje' rumal chi junam tajin cäkacochij ronojoel u wäch u tok'ob ri Dios pa ka wi'. Je ri' pune ta ne in c'o pa che', pune ta ne in c'o chquiwäch ri k'atal tak tzij chuk'alajisaxic chi ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio are ri kas tzij. 8 Cho ri Dios c'o wi wa' chi sibalaj quixwaj nimalaj iwonojoel, je' jas ri Jesucristo cujraj uj. 9 Aretak quinban orar pi wi' quinta' che ri Dios chi sibalaj quiwaj na más iwib, xukuje' chi cäc'oji na nimalaj i no'j, nimalaj

---

^a 1:1a "Obispo": Chawila' ri Tito 1:7, nota.   ^b 1:1b "Diácono": Chawila' ri 1 Timoteo 3:8, nota.

iwetambal, rech quixna'w chubanic ronojel. ¹⁰Je ri' ri quinta' che ri Dios rech quixcowin chucha'ic jachique ri utz na u banic cho ri Dios. We je ri' quibano, utz na ri i c'aslemal, ch'ajch'oj ri', man c'o tä etzelal chupam. Aretak c'ut cäpe ri Cristo, man c'o tä mac ri' cäriktaq na chiwij. ¹¹We je ri' quibano, ri Jesucristo cuban na chi ri i c'aslemal are je' ta ne jun utzalaj jach' ri sibalaj q'uia chomak tak jal queyac na chrij. Je ri' ri i c'aslemal we c'o q'uia u wäch utzil i banom. Cänimarisax ba' u k'ij ri Dios, cäyi' c'u na u k'ij iwumal.

Ri nu c'aslemal are quincoj na chupatänxic ri Cristo

¹²Kachalal, cwaj chi quiwetamaj chi ri c'äx ri nu rikom in, kas tobaniñak wa' chuk'alajisaxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chquiwäch ri niq'uijaij winak chic. ¹³Je ri', rumal chi conojel ri soldados re ri nimalaj k'atbal tzij, xukuje' ri niq'uijaij winak chic ri e c'o waral quetam chi in c'o pa che' xa rumal chi quinpatänin che ri Cristo. ¹⁴Rumal c'u rech wa' xa jubik' man conojel ri kachalal qui jiquibam qui c'ux chrij ri Kajaw Jesús rech man cäquixej tä chi quib, xane cäquicoj qui chuk'ab chutzijoxic ru Lok' Pixab ri Dios.

¹⁵Kas tzij e c'o jujun ri cäquitzijoj ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chrij ri Cristo xa rumal chi c'äx cäquina' chwe, cäcaj cäquinimarisaj quib chnuwäch. Xa ch'oj cäcaj ri e are!. Jule! chic cäca'n wa' ruc' utzalaj qui chomanic. ¹⁶E c'o jujun chic ri cäquitzijoj ri Utzalaj Tzij chrij ri Cristo xa rumal chi qui tasom quib chkij, xa c'u c'o ri cäcaj ri e are' chbil tak quib, man utz tä c'u ri qui chomanic. Xak are cäcaj chi quinrik chi na niq'uijaij bis chic waral pa che!. ¹⁷Are c'u ri jule! kachalal chic sibalaj quincaj, cäquitzijoj ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio rumal chi quetam chi ri in, in c'o waral pa che' chuk'alajisaxic chi ri Evangelio are ri kas tzij. ¹⁸¿Jas ta c'u ne ri cäbanic? Ri in quinbij: Utz la' chi cätzijox ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chrij ri Cristo chquiwäch ri winak, —quincha!. We utz ri qui chomanic, we man utz taj, iquinquicot c'u rumal wa', chi cätzijox ri Evangelio!

Xukuje' sibalaj quintakej na quicotemal. ¹⁹Je ri', rumal chi wetam in chi utz quinel na pa ronojel, xukuje' chi quintzokopix na. Je ri', rumal chi tajin quiban orar pa nu wi', xukuje' rumal chi ri Lok'alaj Espíritu rech ri Kajaw Jesús quinuto' na pa ronojel. ²⁰Je ri', rech cäabantaj ri quinweyej, ri kas nu rayinic. Are la' chi man quinq'uix tä che ri Cristo, xane chi quintzijoj ru banic ri Are' waral junam jas ri nu banom amak'el, man quinxej tä wib. Je ri' cwaj quinbano rech cänimarisax na u k'ij ri Cristo wumal in. Je ri' we ri Dios cuya na ri nu c'aslemal, we c'u ne xa quincämic. ²¹Ri nu c'aslemal cämic, are quincoj che ru patänxic ri Jesucristo. We quincämic, man c'äx tä ri' rumal chi xa utzil quinriko. ²²We c'u c'o na ri nu c'aslemal waral cho we uwächulew, are utz ri' rech

quincoj wa' che ru tzijoxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio. Man wetam taj jachique ri utz na u cha'ic, we are ri quincämic, we c'u ne are ri quinc'asi'c. ²³C'äx chwe ru cha'ic jachique ri utz na. Cwaj quinc'oji na iwuc', xukuje' cwaj quincämic, quinel cho ruwächulew rech quinec'ol ruc' ri Cristo. iAre sibalaj utz na quinwil wa!! ²⁴Pune ta ne je ri', are utz na chiwe ix we c'o na nu c'aslemal waral, quincanaj c'u na iwuc'. ²⁵Wetam in chi kas tzij quincanaj na canok, quinc'oji na iwuc' cho we uwächulew che i to'ic rech quitakej na ri i cojonic che ri Cristo, xukuje' rech quixquicot na rumal wa!. ²⁶Aretak quinopan na iwuc' jumul chic, cuya' quinimarisaj na u k'ij ri Cristo Jesús rumal wech in.

²⁷Chiwila ba' iwib rech ri i c'aslemal ronojel k'ij kas cuk'alajisaj chi i cojom ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio, rech ya'talic chi cäbix chiwe chi ix cojoninak che ri Cristo. Je ri', we quinopan na iwuc' jela' che iwilic, we ne naj in c'o wi chiwe, cwaj quinta u tzijol chi jicom ri iwanima' chrij ri Cristo, man cuban tä quieb i c'ux, man c'o tä c'u ch'oj chixol. Cwaj quinta u tzijol chi ri ix junam tajin quixchacunic chutzijoxic ri Kas Tzij re ri Evangelio. ²⁸Xukuje' cwaj chi man quixej tä iwib chquiwäch ri winak ri cäca'n qui c'ulel chiwe. Je ri' quik'alajisaj chquiwäch ri e are' chi xa cäsach na qui wäch. We je ri' quibano, man quixej tä iwib, are etal wa' chiwe rumal ri Dios chi quirik na ru tobanic ri Are!. ²⁹Ya'tal c'u chiwe ix rumal ri Cristo chi quixcojon che ri Are', quixpatänin che. Man xuwi tä c'u wa', xane xukuje' chi quirik c'äx rumal rech ri Are!. ³⁰Ri ix, ri in, junam tajin cujchacunic, tajin cujch'ojin ruc' ri Itzel. Iwilom ix petinak lok jas ri nu banom, nu tijom nu chuk'ab quinchacunic, quinch'ojinic. Cämic c'ut tajin quitatabej u tzijol chi c'ä tajin quinrik c'äx pa we ch'oj ri' ri in c'o wi.

Ri Cristo man nim tä xril rib, nimarisam c'u u k'ij rumal ri Dios

2 ¹Je c'u ri' iwetamam ba' jas ri cuban ri Cristo cuwalijisaj ri iwanima', cucu'bisaj i c'ux, rumal chi ix lok' chuwäch. Iwetam xukuje' chi ri Lok'alaj Espíritu rech ri Cristo c'o pi wi!. We kas iwetamam chi kas cäpax u c'ux ri Cristo chiwe, cutok'obisaj i wäch, ²chibana ba' chi sibalaj quinquipotic. Chiwaj ba' iwib. Chixchacun junam rech man c'o tä ch'oj chixol, rech quina' pa ri iwanima' chi xa ix jun, xa jun ri i chomanic. Xa je ri' quiya quicotemal chwe. ³Mitzucuj xak xuwi ri iwe ix, minimarisaj ba' iwib. Nim c'u cheiwila wi ri niq'uiaj chic. Chibana ix chi man nim taj quiwil wi iwib. ⁴C'o jun chiwe mutzucuj xak xuwi ri utz che ri are', xane are chutzucuj u banic utzil chque ri niq'uiaj chic.

⁵Ch'ol ta iwuc' ri chomanic ri xc'oji ruc' ri Kajaw Jesucristo. ⁶Ri Are' man xuchomaj tä u banic che rib chi junam ruc' ri Dios, pune je' kas tzij chi ri Are' junam ruc'!. ⁷Xane xuya can ri kas u banic, xil u wäch junam jas jun winak ajwaral, xoc che patänil que ri winak ajuwächulew.

⁸Aretak kas winak chi ri Are', ri Jesús man nim tä xril rib. Xniman che ri Dios ru Tat pa ronojel, xurik c'u ri q'uixbal cämical cho ri cruz je' ta ne chi are jun banal etzelal. ⁹Rumal wa' ri Dios xuya che ri Jesús chi nim na u k'ij chquiwäch conojel, xukuje' xuya che chi nim quil wi na ru bi' ri Are' chuwich ri qui bi' conojel. ¹⁰Je' xubano rech aretak cäquito chi cäbix ru bi' ri Jesús, conojel quexuqui'c, conojel ri e c'o chila' chicaj, conojel ri e c'o cho ruwächulew, xukuje' conojel ri e c'o chuxe' rulew. ¹¹Je ri' rech conojel cäquich'obo, cäquibij chi ri Jesucristo are ri Kajaw, je ri' c'ut cänimarisax na u k'ij ri Dios ka Tat.

Ri quecojon che ri Cristo cäquiya sakil cho we uwächulew

¹²Je ri', lok'alaj tak kachalal, jas ri i banom amak'el aretak in c'o iwuc', chixniman chwe pa ronojel, pune naj in c'o wi chiwe cämic. Chibana ba' ri cuk'alajisaj chi kas tzij i rikom ru tobanic ri Dios. Je' chibana wa', nim chiwila wi ri Dios, chixej iwib chuwich. iMinimarisaj ba' iwib! ¹³Je ri', rumal chi are ri Dios ri tajin cuya ri lok'alaj u rayibal pa ri iwanima'. Tajin cubano chi quiwaj quiban utzil, quixuto' c'u na rech quixcowin chubanic jas ri u chomam lok.

¹⁴Chibana ronojel ruc' utzil, man ruc' tä ch'oj, man ruc' tä oyowal. ¹⁵Je ri' rech ri winak man xa tä ne jubik' mac cäquirik chiwij. We je ri' quibano, k'alaj chquiwäch chi kas tzij ix ralc'ual ri Dios ri quiban utzil chquixol ri winak ri cäca'n etzelal, ri man queniman tä che ri Dios. We quiban ronojel ruc' utzil, quiya na sakil chque ri winak jas ri ch'imil ri quejuluw chak'ab pa ri k'lekum. ¹⁶Je wa ri' quic'ut na chquiwäch ri winak ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio ri cuya qui c'aslemal. We je' quibano, quincowinic quinquicot na in iwumal pa ri k'ij ri cäpe na ri Kajaw Jesucristo. Je ri' quinwetamaj na chi man xak tä lok' xinchacun iwuc', man xak tä c'u lok' xinya ri tijonic re ri evangelio chiwe. ¹⁷Pune quincämisacic, cätuuwisax ne ri nu quiq'uel cho ri Dios, quinquicot na. Quinquicot iwuc' ix iwonojel we ri nu c'aslemal cäcoj na chubanic tz'akat che ri patäninic ri tajin quiban ix cho ri Dios je' ta ne chi are jun sipanic ri quiya che rumal chi quixcojonic. ¹⁸Cwaj c'ut chi xukuje' quixquicot ix wuc' in we ri Dios cuya chwe chi je ri' nu cämisacic cäbanic.

Waral cäkil wi jas ri qui banic ri Timoteo rachi'l ri Epafroditó

¹⁹We are ru rayinic ri Kajaw Jesús, cwaj quintak bi ri Timoteo iwuc' cämic ri!. Quinquicot c'u na aretak ri are' cutzijoj chwe ronojel ri i banom jela!. ²⁰Cwaj quintak bi ri Timoteo rumal chi man c'o tä chi jun ri junam u chomanic wuc' in, ri kas coc il chiwe. ²¹Conojel ri niq'uiaj chic xak xuwi cäquitzucuj ri quech ri e are', man cäquichomaj tä ri' ru rayinic ri Kajaw Jesucristo. ²²Iwetam c'ut ri utzalaj chac ri u banom ri Timoteo. Ri are' chacuninak wuc' in chutzijoxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio.

Kas cächacun ri are' wuc' jas ri cuban ri u c'ojol jun tata' cätob che rutat. ²³Rumal wa' cwaj quintak bi ri are' iwuc' aretak quinwetamaj jas ri cäbantaj na wuc' in waral pa ri che'. ²⁴Nu jiquibam c'u nu c'ux chrij ri Kajaw Jesús chi cuya chwe chi kas quine' in, quinopan iwuc' jela'. Craj xa quieb oxib k'ij chic quinban in waral.

²⁵Quinchomaj in chi xuku'e rajwaxic quintak bi ri kachalal Epafroditio iwuc'. Are ri are' cächacun wuc' jas jun wachi'l pa ri ch'oj, ri xitak lok rech cätob wuc' chupam ri nu rajwaxic. ²⁶Ri are' c'ut sibalaj cäbison chiwe, craj cäril i wäch ix iwonojel. Coc il chiwe rumal chi xito chi xyawajic. ²⁷Tzij ri' chi sibalaj xyawajic, xak jubik' xraj man xcämic. Ri Dios c'ut xel u c'ux che, xutok'obisaj u wäch. Xel u c'ux ri Dios chwe in xukuje', rech man rajwaxic taj quinrik niq'uiaj bis chic ruc' ri c'äx ri nu rikom in waral. ²⁸Rumal wa' cwaj quintak bi ri Epafroditio iwuc', rech quixquicöt na che rilic u wäch jumul chic. Quinuto' wa' che ri nu bis in xukuje' aretak ri in wetam chi quixquicöt chic. ²⁹Chic'amowaj ri are' ruc' nimalaj quicotemal pa ru bi' ri Kajaw Jesús. Nim chiwila wi ri are', xukuje' conojoel ri kachalal ri cuban junam jas ri cuban ri are!. ³⁰Je ri', rumal chi xa jubik' xraj man xcäm ri Epafroditio. Xurik c'äx chupatänixic ri Cristo. Xuya ranima' churikic c'äx chuya'lic ri tobanic chwe ri man xixcowin tä ix chubanic.

Waral cäkil wi jas ri' ri kas utzil, ri kas jicomal

3 ¹Cämic c'ut, wachalal, chixquicöt rumal ri Kajaw Jesús. Man quincos tä in chubixic wa' chiwe jumul chic, jas ri nu tz'ibam, rumal chi xak are utz chiwe ru tatabexic wa'. ²Chichajij iwib chquiwäch ri lawalo tak winak, ri je' quepe "ch'uj tz'i'", ri cäcaj cäquisoc ri kachalal, cäquicoj ri retal ri ojer trato che ri qui cuerpo. (Are wa' ri cäbix "circuncisión" che.)^c ³Uj ri' ka banom ri kas "circuncisión", rumal chi cujk'ijilan che ri Dios pa kanima' ruc' ri chuk'ab ri cäyi' chke rumal ri Lok'alaj Espíritu. Uj ri' cujquicotic rumal chi uj rech ri Cristo, man cäcu'bi tä ka c'ux chrij ri cäka'n uj pa ri ka c'aslemal. ⁴We c'o jun ri kas takal che chi cäcu'bi u c'ux chrij ri u banom pa ru c'aslemal, in ri' ri winak ri takal chwe. Man c'o tä jun winak chic ri más u banom tz'akat che ri ojer Pixab chnuwäch in. ⁵Aretak xil nu wäch, chuwajxak k'ij xcoj ri retal ri ojer trato che ri nu cuerpo. In kas winak aj Israel re ri juch'ob winak ri xc'oji ri ka mam Benjamín che qui nimal pa ojer tak k'ij. In ri' jun kas hebreo rumal chi ri nu tat, nu nan e are' hebreos. Xintijox chrij ri qui Pixab ri winak aj Israel je' jas ri cäca'n ri tata'ib fariseos. ⁶Xinya ri wanima' che ri tijonic chrij ri Pixab, je ri' chi sibalaj c'äx xinban nabe chque ri kachalal cojonelab. Xinniman che ronojel ri Pixab, man c'o tä

^c 3:2 Che retamaxic jubik' na chrij ri circuncisión, chawila' Hechos 7:8, nota.

jun ri cuya' cubij chi man xinniman taj. ⁷Ronojel c'u wa' ri xinbano, man utz tä chic quinwil cämic, rumal chi lok' na quinwil ri Cristo chuwäch ronojel wa!. ⁸Je wa' quinwil ronojel ri nu banom, conojel ri jastak we xukuje', chi man c'o tä chi c'u qui patän chnuwäch rumal chi kas xinwetamaj u wäch ri Kajaw Jesucristo. Rumal ri Cristo nu tzakom can ronojel. Quinwil in chi xa mes chic ri jastak we ri xec'oji nabe, xukuje' ronojel ri ojer nu c'aslemal. Je ri' ri nu chomanic rumal chi ri Cristo Are wech in, lok' c'u na quinwil wi ri Are' chuwäch ronojel. ⁹Cwaj quinc'oji junam ruc' ri Cristo. Man cwaj taj chi cäbix chwe chi in utz, chi jicom ri wanima' xa rumal ri nu banom in, o rumal chi nu nimam ri Pixab. Xane cwaj ri kas utzil, ri kas jicom al ri cuya ri Dios chwe rumal chi quincojon che ri Kajaw Jesucristo. Are ri Dios ri cubij na chi in utz, chi jicom ri wanima' rumal chi quincojon che. ¹⁰Ri cwaj in cämic, are chi kas tzij quinwetamaj na u wäch ri Cristo, xukuje' chi cäc'oji na ri nu chuk'ab junam jas ri xucoj ri Dios aretak xuc'astajisaj ri Jesucristo chquixol ri cäminakib. Cwaj quinrik c'äx junam ruc' ri Cristo. Cwaj chi junam ri wanima' in ruc' ri ranima' ri Cristo aretak xcäm ri Are' rumal wech.

¹¹Cu'l nu c'ux chi quinc'astaj na bi chquixol ri cäminakib, jas ri xuban ri Cristo.

Kacojo ka chuk'ab churikic ri yo'm chkawäch rumal ri Cristo

¹²Man quinbij taj chi ya nu rikom chi ronojel, chi ya in tz'akat chic, chi man c'o tä chi ri rajwaxic chwe. C'o ri craj na chwe. Quintakej c'u na u ternexic ri Cristo rumal chi cu'l nu c'ux chi je' quinel na jas ri utzalaj achi ri xuchomaj ri Cristo Jesús aretak xinuto' pu k'ab ri Itzel. ¹³Kachalal, man quinbij taj chi ya nu banom chic ronojel ri craj ri Dios chwe. Ri quinban cämic are ru sachic can ronojel wa' ri ya xoc'owic, quintij nu chuk'ab chubanic ri c'lä c'o na chnuwäch, ri mäja' quinbano. ¹⁴Je' quinbano, quintij nu chuk'ab rech quinrika ri c'lä c'o na chnuwäch, quinch'acanic. Ri Dios cusipaj na chwe ri cäyil' chque ri quech'acanic, ri c'aslemal pa ri caj ri man c'o tä u q'uisic. Are la' ri cäyil' chke uj, ri uj rech ri Cristo Jesús.

¹⁵Konojel ri uj, ri uj cojonelab ri c'o chi ri ka no'j ri yo'm rumal ri Cristo, rajwaxic chi je' cäkachomaj wa!. We jun chi wi ri i chomanic ix, ri Dios cuban na chiwe chi cäk'alajin na ri kas tzij chiwäch. ¹⁶We c'o q'uaia ri ketam, we c'u ne xa jubik' ri ka no'j, tzrajwaxic wi chi cujniman che ri Dios pa ronojel jas ri u c'utum chkawäch, ri ya ketam chic.

¹⁷Kachalal, chibana' jas ri quinban in. Chitakej u banic xak xuwi ri cäca'n ri winak ri je' cäca'no jas ri cäka'n uj, jas ri ka c'utum chiwäch. ¹⁸Jas ri nu bim chiwe q'uaia mul, quinbij chi na jumul cämic, rumal c'u wa' sibalaj quinbisonic quinbij chi e c'o q'uaia winak ri xa cäca'n qui c'ulel che ri Cristo, tzel c'ut cäquil wi ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio ri cutzijoj wi

ru cämical ri Cristo cho ri cruz. ¹⁹Chuq'uisbal ronojel cäsach na qui wäch wa' we winak ri!. Nim c'u cäquil wi ri itzel qui rayinic, cäquicoj wa' che ri qui dios. Cäquinimarisaj quib rumal ri q'uixbal ri qui banom, je'l c'u cäquilo. Cäquichomaj xak xuwi ri ajuwächchulew. ²⁰Ri uj c'ut, jela' pa ri caj c'o wi ri kas ka tinimit. Rumal wa' tajin cujeyen che ri To'l Ke, ri Kajaw Jesucristo, ri cäpe na pa ri caj. ²¹Ri Jesucristo cuq'uem na ri ka cuerpo ri cäkarik wi c'äx amak'el. Cuban na che ri ka cuerpo chi sibalaj je'l na quelic junam jas ri rech ri Are!. Je' cuban na ruc' ri nimalaj u chuk'ab ri yo'm che rech cäatakan na pa qui wi' conojel, c'o c'u ri cajulew pu k'ab.

Chixquicot amak'el ronojel k'ij rumal ri Kajaw Jesús

4 ¹Je ri!, lok'alaj tak wachalal, ri sibalaj cwaj quinwil i wäch, chijiquiba i c'ux chrij ri Kajaw Jesús. Sibalaj quinquic平 iwumal. Ix ri! ri tojbal re ri nu chac. Mäsach chiwe chi sibalaj ix lok' chnuwäch.

²Quinbochi'n che ri nan Evodia xukuje' che ri nan Síntique chi xak jun e c'ol wi pa ri qui chomanic, man c'o tä c'u ch'oj chquixol, rumal chi e cachalal quib rumal ri Kajaw Jesús. ³Xukuje' quinta' tok'ob chawé, wach ajchac, rumal chi jicom ri awanima' pa ronojel, chi cattob chque we kachalal ixokib ri!. Xechacun wuc', xinquito' chutzijoxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio junam ruc' ri Clemente, xukuje' ri niq'uiaj chic ri xechacun wuc'. Tz'ibam c'u ri qui bi' pa ri wuj re c'aslemal rumal ri Dios.

⁴Chixquicot amak'el ronojel k'ij rumal ri Kajaw Jesús. Quinbij chi na wa' jumul chic chiwe: iChixquicotok! —quincha!. ⁵Chibana' chi conojel quetam chi quich'awic, chi lok' queiwil wi conojel ri winak. Mäsach pa iwanima' chi xa jubik' man cäpe ri Kajaw Jesús.

⁶Mixe ba' iwib chuwäch apachique ri cäpetic. Xane xa chibana orar, chibij ronojel wa' che ri Dios. Chixbochi'n che ri Dios amak'el ruc' maltioxinic. ⁷We je' quibano, ri Dios cuban na chi cuylan ri iwanima!. Je ri! chi ri winak cäquicajmaj na wa' chi man quixej tä iwib. Ri uxlanem ri! ri cuya ri Dios chiwe cuchajij na ri iwanima' xukuje' ri i chomanic, rumal chi cäcu'bi na i c'ux chrij ri Cristo Jesús.

Chichomaj ba' xak xuwi ri kas utz

⁸Kachalal, chuq'uisbalil ronojel cwaj quinbij chiwe chi pa ronojel ri quichomaj, chixchoman chrij ri kas tzij, xukuje' chrij ri kas utzil. Chixchoman chrij ri kas jicom, xukuje' chrij ri man äwas tä u banic. Chixchoman na chrij ri je'llic xukuje' chrij ri utz cäquita wi ri winak, ri utz u banic, ri nim quil wi cumal.

⁹Chibana ri nu c'utum chiwäch, ri nu bim chiwe chi rajwaxic quibano. Chibana ronojel ri i tom pa nu chi', xukuje' ri iwilom chi quinbano. We quiban ronojel wa' ri ka Dios ri cubano chi cuylan ri iwanima' cäc'oji na iwuc!.

Waral cäkil wi ri xquiya ri Filipenses chuto'ic ri apóstol Pablo

¹⁰Sibalaj quinquicot rumal ri Kajaw Jesús chi ya xixchoman chi na jumul chic chwiji. Man quinbij taj chi xa xinsach chiwe. Wetam chi xa man xixcowin tä che nu to'ic, pune xixoc il wumal. ¹¹Man are tä rumal chi c'o rajwaxic chwe chi quinbij wa' chiwe. Quincowinic quinquicot ruc' ri jubik' ri c'o wuc'. ¹²Wetam in ri meba'il, ri xak jubik' c'olic. Wetam xukuje' ri k'inomal, ri c'o q'uria jastak we. Ri in wetamam ronojel u wäch c'aslemal, we are c'o ri nu wa, we ne are la' chi quinnunic, man c'o tä nu wa. Xinwetamaj jas quinbano we c'o q'uria ri jastak we, xukuje' we c'o meba'il, c'o c'u ri cajwataj chwe. ¹³Quincowin chuch'ijic ronojel rumal ri Cristo ri cuya nu chuk'ab. ¹⁴Pune je ri', utz i banom che nu to'ic pa ri c'äx ri nu rikom.

¹⁵Je' jas ri iwetam ix, ri ix aj Filipos, xak xuwi ri ix c'o ri xitak bi chwe chumaltioxixic ri tobanic ri xinya chiwe. Man c'o tä xquiya ri niq'uiaj cojonelab chic. Are wa' ri xiban chwe aretak xinchap u tzijoxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio, xine' pa ri tinimit Macedonia. ¹⁶Xukuje' aretak in c'o pa ri tinimit Tesalónica, c'o ri xitak bi che nu to'ic. Man xak xuwi tä jumul xitak bi ri rajwaxic chwe. ¹⁷Ri in c'ut man xa tä quintzucuj ri cäsipax chwe, xane quintzucuj ru banic utzil chiwe, rech c'o na ri cutz'ibaj ri Dios pa ri i cuenta chicaj. ¹⁸Nu cochim ba' ronojel. Man kas tä rajwaxic ronojel wa' ri xitak lok chwe rumal ri Epafrodito. Tzij ri' chi q'uria wa' ri xiya ix chwe. Quinna' in chi je' ta ne are jun c'oc'alaj cunabal sipam cho ri Dios. Wetam chi ri Dios sibalaj je'l căril wa'. ¹⁹Ri Kajaw Dios c'ut cuya na ronojel ri rajwaxic chiwe, rumal chi q'uria ri je'lalaj u k'inomal c'olic rumal ri Cristo Jesús. ²⁰iChnimarisax ta ba' u k'ij ri Dios ka Tat cämic, xukuje' pa tak ri k'ij ri junab ri quepe na! Amén.

Q'uisbal re ri carta

²¹Chiya rutzil qui wäch conojel ri quecojon che ri Kajaw Jesucristo, ri e rech ri Dios. Ri kachalal ri e c'o wuc' in waral cäquitak bi rutzil i wäch ix nimalaj iwonojel. ²²Conojel ri niq'uiaj cojonelab chic ri e c'o waral, ri e rech ri Dios, xukuje' cäquitak bi rutzil i wäch, más na ri e c'o pa rachoch ri César, ri nimalaj takanel.

²³Are ta ba' ri Kajaw Jesucristo cätewchin chiwe, cutok'obisaj ta na i wäch ix nimalaj iwonojel. Amén.